

Dviračiai mūsų policininkams per prasti?

Agnė ČIŽINAUSKAITĖ. Įsibėgėjant vasarai, Pašešupio parkas sulaukia vis daugiau lankytojų. Tarp jų ir tokių, kurie čia įrengtus stalus stalo žaidimams ar valgymui bei suolus medžių paunksnėje pasirenka vartoti alkoholinius gėrimus. Iki parko rekonstrukcijos juos šiek tiek drausmino policijos automobiliai, kartais pasirodantys pagrindiniame take. Tačiau jų senokai nepastebiu, matyt, nenori gadinti gražiomis trinkelėmis iškloto tako. Jei taip, kodėl mūsų pareigūnams nepaėmus pavyzdžio iš kolegų Suvalkuose, kurie mieste patruliuoja ir dviračiais. Jie tinkami važinėti ne tik pagrindiniu Pašešupio parko taku, bet ir negrįstais. Policininkai pamatytų, kad daliai piliečių nusispjauti į rūkymo ir kitus draudimus.

Paminklą nuversti – ne gatvę pervadinti!

Vytautas ŽEMAITIS. „Jūsų laikraštyje spausdintame straipsnyje apie Suomijos delegacijos vizitą („Miestų draugystę tęsia jaunimas“ 2023 04 27) Kokkolo miesto pavadinime rašomos dvi raidės „k“. Tuo tarpu gatvė Marijampolėje yra Kokolos. Įdomu, kuris parašymas teisingas?“. Tokį klausimą „Miesto laikraščiui“ pateikė prie „Sūduvos“ gimnazijos gyvenanti Aldona Jakimavičienė.

Straipsnio autorius Juozas Raškauskas paaiškino, kad suomių rašo Kokkola. Tai reiškia, kad savivaldybės administracija galėtų pakeisti informacines lenteles su gatvės pavadinimu, kaip, pavyzdžiui, Vilniuje Lvovo gatvės pavadinimas pakeistas į ukrainietišką Lvivo.

Per amžius amžinuosius

Pokyčiui atlikti privalomos atitinkamos procedūros. Visų pirma, savivaldybės Gatvių pavadinimų parinkimo komisija turi pasiūlyti Kokkolo pavadinimą. Jį patvirtinus savivaldybės tarybai, gatvė būtų įregistruota Adresų registre. Tuomet Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius galėtų užsakyti naujas informacines lenteles.

Tačiau labiausiai tikėtina, kad gatvės pavadinime viena „k“ liks per „amžius amžinuosius“. Mat net savivaldybės administracijos atstovams pripažinus, kad gatvių pavadinimai neatitinka nurodytų Adresų registre (o tai privaloma), klaidoms taisyti nieko nedaroma. Antai įvairių miesto renginių rėmėja UAB „Ž. Kazakevičiaus implantologijos centras“ (direktorius Žydrūnas Kazakevičius) ant savo pastato (Nr. 7) jau gerą dešimtmetį nesugeba pakeisti lentelės su užrašu „Valaičio g.“, nors to-

kios gatvės Marijampolėje nėra – Adresų registre nurodyta A. Valaičio gatvė. Tokie pat nuodėmingi ir šios gatvės 9-ojo namo šeimininkai. Nei vardas, nei bent pirmoji jo raidė neužrašyta šalia pavardės informaciniame lentelėje ant J. Dailidės gatvės (tik tokia yra Adresų registre) 3-ojo namo.

Apie klaidingus gatvių užrašus „Miesto laikraštis“ ne kartą rašė, publikavo nuotraukų, tačiau savivaldybės Viešosios tvarkos skyrius, kuris turi rūpintis viešaisiais užrašais, redakcijos žiniomis, tvarkos pažeidėjų net neįspėjo.

Yra tvarka, nėra tvarkos

Kita vertus, toks išpėjimas arba reikalavimas laikytis nustatytos tvarkos galėtų reikšti, kad Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojai, anot patarlės, savo akys nę rąsto nemato, o svetimo - ir krislį pamato. Turiu omenyje valdiškas informacines lenteles su neteisingais gatvių pavadinimais, pavyzdžiui, Drungos (turi būti Zigmo Drungos), P. Kidoliaus (turi būti Prano Kidoliaus g.) ir kitais, kurias įvairiose miesto vietose įrengė Aplinkotvarkos ir infrastruktūros skyrius.

Jo vadovas (dabar jau buvęs) prieš porą metų „Miesto laikraščiui“ pripažino, jog dėl gatvių rašymo nėra vieningos tvarkos – ją inicijuoti turėtų savivaldybės administracijos direktorius. Bet jam nėra ko inicijuoti, nes visoms savivaldybėms vienoda gatvių užrašymo tvarka įtvirtinta vidaus reikalų ministro įsakyme, o Gatvių pavadinimų parinkimo komisija turėtų vadovautis Valskybinės lietuvių kalbos komisijos rekomendacija dėl gatvių pavadinimų sudarymo ir rašymo nuostatų.

Daugiau 3 psl.

Visam vardui parašyti (kaip nurodyta Adresų registre), matyt, neužteko vietos. Kas yra (buvo) Petras Kidolius, nežino absoliuti dauguma miesto gyventojų. Tas pats pasakytina apie Joną Dailidę, Antaną Valaitį ir kai kuriuos kitus gatvių pavadinimuose įamžintus asmenis. Nors jie yra mūsų istorijos dalis, Marijampolės galvos nemato reikalo įrengti atminimo lenteles/stendus su informacija apie šių žmonių nuopelnus Sūduvos sostinei, kraštui

Klimato kaita: nuo Algirdo iki Gretos

Andrius JOCYS. Iš Mokolų važiuoju į darbą, šiek tiek vėluoju, tačiau taip suplanuota – prieš pusę devynių transporto „kamštis“ R. Juknevičiaus gatvėje jau būna išnykęs. Paprasčiau tariant, pasirodymas darbovietėje beveik pusvalandžiu vėliau nei pri-

klausu, tokį pat laiką nedeginu kuro vėžlio greičiu judančioje automobilių virtinėje. Tai mano indėlis kovojant su pražūtinga klimato kaita, kurią bene labiausiai skatina automobilių išmetamosios dujos.

Visa bėda, kad tokios kovos reikšmės ne-

suvokia bendrovės „Kelranga“ (generalinis direktorius Algirdas Brazys) kai kurios galvos. Šios UAB darbininkai paskutinę gegužės dieną, rytinio piko metu ėmėsi remontuoti tilto per Šešupę prieigas. Suprantama, dėl to į darbą ir/ar kur kitur nenorom vėlavo ir tie, kuriems klimato kaita nerūpi.

Kita vertus, kodėl ji turėtų rūpėti „Kelrangai“ – rytas buvo saulėtas, tačiau dar ne karštas. Matyt, tai ir paskatino kažkurį viršininką nurodyti darbus pradėti kuo anksčiau, kad įdienojus darbininkai per daug nesupraskaituotų.

Žinoma, galima buvo palaukti vakaro, kai oras atvės ir R. Juknevičiaus gatvėje ženkliai sumažės transporto. Tačiau tai jau po darbo valandų ir remontininkams tektų mokėti papildomai. Pasirinkę rytinį piką „Kelrangos“ vadovai galėjo samprotuoti maždaug taip: „vairuotojai pakeiks ir užmirš, o klimato kaita tegul rūpinasi Greta Thunberg (viena garsiausių pasaulio klimato aktyvistų)“.

A. Jocio nuotrauka

Automobiliai su švyturėliais

UAB „PR Service/Edelman Affiliate“. Keliuose vairuotojams kasdien tenka sutikti skubančius transporto priemones su įjungtais švyturėliais. Dažniausiai tai – policijos, greitosios medicinos pagalbos ar priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo tarnybos automobiliai, tačiau švyturėlius kelyje naudoja ir karo policija arba svarbius asmenis vežantis transportas. Draudikai atkreipia dėmesį, kad ne visi vairuotojai geba tinkamai elgtis važiuojamojoje kelio dalyje sutikę tokias transporto priemones ir dėl šios priežasties neretai įvyksta eismo nelaimės.

„Specialiosios paskirties automobiliai keliuose turi išskirtines teises: jas visada pamatome bei išgirstame, kai jie važiuodami naudoja garsines sirenas ir švyturėlius. Tačiau nemaža dalis vairuotojų šių eismo dalyvių atžvilgiu vis dar reaguoja netinkamai ar iš viso nereaguoja. Dėl to kyla rizika nelaimių, kuriose nukenčia ne tik eismo dalyviai, bet ir žmonės, laukiantys skubios specialiosios paskirties automobiliais vykstančių žmonių pagalbos“, – kalba draudimo bendrovės „Gjensidige“ departamento vadovė Viktorija Katilienė.

Atidumo stoka baigiasi nelaime

Naudotis įjungtais mėlynais arba raudonais švyturėliais ir specialiais garso signalais, pagal Kelių eismo taisykles, galima tuomet, kai tam išduotas specialus leidimas.

Daugiau 5 psl.

Vilija Blinkevičiūtė: „Per krizę parama žmonėms turi būti didesnė“

Europos Parlamentas kreipėsi į valstybes nares, į Europos Komisiją ir Tarybą dėl socialinės europiečių apsaugos stiprinimo.

„Vasara šiek tiek pridengia įsibėgėjančią ekonomikos krizę. Bet vasara greitai prabėgs. Jau šiandien būtini skubūs, konkretūs sprendimai, kaip apsaugoti žmones nuo krizės pasekmių“, - teigia Europos Parlamento narė, socialdemokratė Vilija BLINKEVIČIŪTĖ.

Rimantas KAZLAUSKAS

- Gerbiama Vilija, perskaičius Europos Parlamento rezoliuciją dėl socialinės Europos darbotvarkės susidaro įspūdis, kad ji skirta Lietuvai.

- Deja, bet ji skirta visoms ES valstybėms. Visur susiduriama su socialinėmis problemomis. Kita vertus, infliacija, maisto ir energijos kainų didėjimas Lietuvos žmonėms kirto ir kerta bene skaudžiausiai visoje ES.

Todėl Europos Parlamentas dar kartą primena: per krizę parama žmonėms turi būti didesnė. Man stipri socialinė Europa ir Lietuva yra svarbiausias reikalas: jei žmonės skurs, didės atskirtis, planuoti ir kurti sėkmingą Europos ir Lietuvos ateitį bus sudėtinga.

- Į ką Europos Parlamentas atkreipia dėmesį savo rezoliucijoje?

- Išskirsiu kelis aspektus. Ir per krizę, ir nuolatos būtina užtikrinti tokias minimalias pajamas – atlyginimus, pensijas, išmokas, kompensacijas – kurios leistų žmonėms išvengti skurdo. O tai reiškia, kad svarbu mažinti pajamų nelygybę ir kovoti su skurdu.

Dar labai svarbu, kad Europos Parlamentas atkreipia dėmesį į vidutines pajamas gaunančius žmones. Dėl ekonomikos nuosmukio jie taip pat patiria didelių sunkumų. Paraginame parengti ES veiksmų planą vidutines pajamas gaunantiems stiprinti.

Žinoma, pagalba vaikams. Europos Parlamentas primena Komisijai ir valstybėms narėms ne vieną raginimą skirti daugiau lėšų Europos vaiko garantijų sistemai ir jai numatyti bent 20 milijardų eurų.

Valstybės paragintos skirti didesnę paramą regionų žmonėms: krizė didžiausią neigiamą poveikį daro mažiau išsivysčiusiems regionams ir kaimo vietovėms. Dėl to dar labiau didėja ekonominė ir socialinė atskirtis, žmonės regionuose turi dar mažiau galimybių naudotis kokybiškais paslaugomis.

- Kaip Jūs vertinate Europos Komisijos paskelbtą analizę, vertinimus dėl situacijos Lietuvoje?

- Europos Komisijos vertinimai – tai žvilgsnis į Lietuvą iš šono, ne per rožinius akinius. Vertinimai nenustebino: Europos Komisija nepasakė nei nieko naujo, nei nieko labai gero. Viskas, ką ga-

Vilija Blinkevičiūtė: „Jei žmonės skurs, didės atskirtis, planuoti ir kurti sėkmingą Europos ir Lietuvos ateitį bus sudėtinga.“

lima priskirti socialinei sričiai, Lietuvoje buksuoja. Socialinė apsauga, švietimas, sveikatos apsauga. Žymiai atsiliekame nuo ES standartų.

Dauguma Lietuvos žmonių su tuo susiduria kasdien. Dauguma tai jaučia ir be analizės.

Europos Komisija pabrėžia, kad senatvės pensijos yra vienos mažiausių ES, palyginti su darbo santykiais susijusiomis pajamomis. Socialinių išmokų lygis yra žemas, išmokos ne visada pasiekia pagalbos reikalingus žmones.

Konstatuota, kad Lietuvos išlaidos bendrosioms viešosioms paslaugoms yra ypač mažos. Lietuvos mokesčių pajamos, kaip bendrojo vidaus produkto dalis, yra gerokai mažesnės už ES vidurkį. To pasekmė – menkos išlaidos sveikatos priežiūrai, socialinei apsaugai ir viešosioms paslaugoms.

- Ir tuo pačiu konstatuota, kad pajamų nelygybė Lietuvoje išlieka per didelė.

- Taip. 20 proc. turtingiausių Lietuvos gyventojų pajamos daugiau nei šešis kartus didesnės nei 20 proc. skurdžiausių.

Maždaug kas penktas Lietuvos gyventojas patiria skurdo riziką. Net dešimtdaliui mūsų gyventojų trūksta pinigų maistui, penktadalis neturi iš ko sumokėti būsto nuomos, komunalinių aptarnavimų. Pernai dėl išaugusių kainų realios gyventojų pajamos, perkamoji galia smuko dešimtdaliu.

Per devynis praėjusių metų mėnesius bedarbių skaičius padidėjo 37 tūkstančiais. Tiek maždaug gyvena žmonių Marijampolėje. Prasidėjo masiniai atleidimai iš darbo.

Lietuvoje – ekonomikos nuosmukis, o naujų sprendimų, kaip padėti žmonėms ir verslui, nėra. Raginu Vyriausybę ir Seimą dar kartą labai atsakingai įvertinti minėtas Europos Komisijos rekomendacijas. Ir kuo skubiau priimti sprendimus.

„Via Baltica“ atkarpa prie Marijampolės – beveik ketvirtis milijardo eurų

Tešiant „Via Baltica“ atkarpos tarp Marijampolės ir Lietuvos–Lenkijos valstybių sienos rekonstrukciją, pradedamas rekonstruoti šios magistralės ruožas nuo 56,83 iki 72,50 km. Įsigaliojo šių darbų rangos sutartis, kurią pasirašė Lietuvos automobilių kelių direkcija su jungtinės veiklos partneriais UAB „Fegda“ ir UAB „Tilsta“. Darbus šiame ruože planuojama baigti iki 2024 m. pabaigos.

Rekonstruojamas beveik 16 km ilgio ruožas yra tarp Marijampolės ir Skardupių kaimo. Tai ilgiausias iš keturių ruožų, kuriuose vyksta ar planuojami darbai tarp Marijampolės ir Lenkijos sienos. Rekonstravimo darbams atlikti pasirašytos sutarties vertė – apie 223,6 mln. eurų.

„Šiuo metu „Via Baltica“ rekonstruojama į keturių eismo juostų automagistralę ir kitose kelio atkarpose, taigi prasidėjus naujam rekonstrukcijos etapui, statybos darbai vienu metu vyks beveik 30 km ilgio ruože. Tokio masto automagistralės statybų Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu dar nėra buvę. Labai tikimės sklandaus ir pagal nustatytus terminus šio ruožo įgyvendinimo“, – sako susisiekimo ministras Marius Skuodis.

Pradedamas rekonstruoti ruožas bus pertvarkytas į keturias eismo juostas, jame planuojama įrengti ir rekonstruoti esamas dviejų lygių sankryžas ir sankirtas, tunelinius pravažiavimus ir tiltus, nutiesti apie 45 km jungiamųjų kelių. Apsaugant gyvenamąsias teritorijas nuo triukšmo ir kitos taršos bus įrengta apie 8 km triukšmo užtvarų. Be to, ties „Via Baltica“ ir Marijampolės–Kybartų kelio sankryža bus įrengta apie 11 ha ploto moderni automobilių stovėjimo aikštelė, kurioje numatomos atskiros zonos kroviniams, lengvajam transportui, elektromobiliams,

bus sukurta reikiama poilsio infrastruktūra.

Pasak Kelių direkcijos departamento direktoriaus Aivaras Vilkelio, rengiant šio magistralės ruožo projektą daug dėmesio skirta kuo sklandesniam eismo organizavimui ties Marijampole, kad projekto įgyvendinimo metu tiek miesto gyventojams, tiek važiuojantiems „Via Baltica“ būtų kuo mažiau trukdžių. Be to, atliepant verslo poreikius, įgyvendinant projektą bus įrengtas pateikimas į Laisvosios ekonominės zonos teritoriją.

„Šis projektas yra vienas gerųjų Lietuvos automobilių kelių direkcijos ir vietos savivaldos bendradarbiavimo pavyzdžių: projektuojant ruožą ir derinant projektinius sprendinius vietos savivalda buvo labai aktyvi ir teikė visokeriopą pagalbą“, – teigia A. Vilkelis.

Nuo praėjusių metų „Via Baltica“ kelyje A5 Kaunas–Marijampolė–Suvalkai rekonstruojami du ruožai nuo 72,50 iki 85 km, esantys tarp Skardupių kaimo Marijampolės savivaldybėje ir Smalninkų kaimo Kalvarijos savivaldybėje. Šioje atkarpoje darbus planuojama baigti šiemet. Be to, šiais metais planuojama paskelbti ir ketvirtą šios magistralės ruožo nuo 85 km iki 97,06 km, t. y. iki Lenkijos sienos, rangos darbų pirkimą. Viso apie 40 km „Via Baltica“ ruožo (nuo 56,83 iki 97,06 km) rangos darbų pabaiga planuojama 2025 m.

Magistralinis kelias „Via Baltica“ tarp Marijampolės ir Lenkijos sienos yra vienas intensyviausio eismo ruožų Lietuvoje. Per parą juo vidutiniškai pravažiuoja beveik 14 tūkst. automobilių, iš jų net pusę sudaro krovininis transportas. Baigus rekonstrukciją, šis kelias atitiks tarptautinius infrastruktūros saugos ir eismo organizavimo standartus.

Reabilitacija visus metus

Kasmet daugiausia stacionarių Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis apmokamų medicininės reabilitacijos paslaugų suteikiama vasarą. Valstybinės ligonių kasos specialistai primena, kad reabilitacijos įstaigos skirtos ne poilsiui, o gydymui ir paslaugos jose teikiamos nepaisant metų laiko.

Reabilitacijos paslaugos teikiamos ligoniams po sunkių operacijų, ligų ir traumų arba sergantiesiems lėtinėmis ligomis. Tačiau daliai pacientų

reabilitacija neskiriama dėl medicininių kontraindikacijų. Todėl pirmiausia pacientas turėtų kreiptis į šeimos gydytoją ar gydantį gydytoją stacionare, kurie gali išduoti siuntimą fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo konsultacijai. Šis gydytojas nustato reabilitacijos poreikį, trukmę ir sprendžia, ar reabilitacijos paslaugos turi būti teikiamos ambulatoriškai, ar stacionare. Tai priklauso nuo paciento būklės, ligos sunkumo ir kitų priežasčių.

S&D

Europos Parlamento
socialistų & demokratų
pažangiojo aljanso frakcija

www.blinkeviciute.eu

Paminklą nuversti – ne gatvę pervadinti!

Atkelta iš 1 p.

Pagal juos pavadinimuose, kurie įamžina kraštui ir Lietuvai nusipelnusių žmonių atminimą, rašomas visas vardas ir pavardė. Matyt, Jonas Basanavičius nėra labai nusipelnęs, nes Marijampolėje jo aikštės pavadinime nurodyta tik pirmoji vardo raidė.

Galime pasivyti Šiaulius

Gali būti, kad vardo santrumpa viešosiose erdvėse daug kam tėra nereikšminga smulkmena, prie kurios seniai įpratome. Kaip ir prie gatvių, įamžinančių aktyviai su sovietų okupantais bendradarbiavusių P. Cvirkos, L. Giros, S. Nėries atminimą. Galimybę pašalinti šiuos nuo sovietmečio užsilikusius pavadinimus sudaro gegužės 1-ąją įsigaliojęs Viešųjų erdvių desovietizacijos įstatymas. Jis draudžia bet kokia forma įamžinti ar atvaizduoti asmenis, simbolius, informaciją, propaguojančius totalitarinius, autoritarinius režimus ir jų ideologijas. Anot Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) skyriaus vedėjos Astos Aranauskienės, šiam įstatymui įsigaliojus, savivaldybės, pasikonsultavusios su bendruomenių, pilietinės visuomenės atstovais, LGGRTC turi pateikti informaciją apie jos teritorijose esančius viešuosius objektus, galimai pažeidžiančių šį draudimą.

Antai Vilniaus miesto savivaldybės tarybos Istorinės atminties komisijos pirmininko pavaduotoja konservatorė Kamilė Šeraitė teigė: „Mūsų manymu, problematiškiausi ir įamžinantys prie Lietuvos okupacijos prisidėjusių žmonių atminimą bei jų nuopelnus tam režimui yra Liudo Giros gatvė, Petro Cvirkos skveras...“. Vilniaus valdžia artimiausiu metu numato įvertinti ir S. Nėries nuopelnus sovietų valdžiai.

P. Cvirkos, L. Giros gatvių pavadinimus dar prieš porą metų pakeitė Šiaulių miesto savivaldybė.

Iš Vilniaus signalą gavusi Marijampolės valdžia pasirūpino nugriauti paminklus sovietų kariams, bet kolaborantų, laiminusių Lietuvos okupaciją, atminimą įamžinantys gatvių pavadinimai liko. Neįmanoma laukiama „centro“ nurodymų?
V. Žemaičio nuotraukos

Marijampolės eksperimentinis kombinatas arba Devyni viename

Arūnas KAPSEVIČIUS. Naujoji se-
noji Marijampolės valdžia įrodė,
kad rinkėjai privalo išsiklausti
į partijų rinkiminiuosius šūkius bei
perskaityti jų rinkiminiuosius pa-
žadus. Socialdemokratai prašė
balsuojančiųjų: „Leiskite tęsti
pradėtus darbus“ ir gavę absoliu-
čią daugumą taryboje bei mero
postą vėl įjungė optimizavimo,
reorganizavimo ir valdymo efek-
tyvinimo buldozerį.

Po Miesto dienų šventės sa-
vivaldybės tarybos dauguma
nubalsavo už visų devynių Ma-
rijampolės miesto lopšelių - dar-
želių sujungimą į vieną, vadinti-
ną eksperimentiniu ugdomuoju
kombinatu... Beje, tokių įstaigų
buvo sovietmečiu.

Galiu teigti, kad mūsiškam
„devyni viename“ analogų Lie-

tuvoje nėra, na, nebent kokioje
kelių tūkstančių gyventojų
nykštukinėje savivaldybėje
arba kaimiškoje vietovėje, kai
mokykla ir darželis turi bendrą
vadovą. Jei iki šiol galvojau,
kad Marijampolė yra miestas,
turintis ambicijų būti vienu iš
svarbiausių Lietuvoje, tai dabar
tuo labai abejoju.

Lopšelis - darželis tai ne ma-
žųjų miestelėnų pasaugojimo ar
priežiūros įstaiga, tai pagrindinė
ir svarbiausia ugdymo įstaiga,
kurioje padedami pagrindai bū-
simiems moksleiviams, studen-
tams ir mūsų šalies kūrėjams.
Tai ikimokyklinis ir priešmo-
kyklinis ugdymas. Kiekvienas
Marijampolės lopšelis - darželis
tai ne tik vienas ar kitas pava-
dinimas, bet ir tradicijos, rengi-

niai, šventės, išvykos, projektai
ir t. t. Kiekvienas lopšelis - dar-
želis turėjo savo istoriją: vienas
įkurtas 1966, kitas 1970, 1974
ar 1982 metais.

Kiekvienas darželis, remdama-
sis savo istorija ir tradicijomis,
turėjo savo himną ir logotipą.
Kiekvieno darželio direktorė tu-
rėdavo ambiciją sukurti savitą
darželį: viename be pagrindinės
veiklos buvo papildomai mokoma
dailės, keramikos, konstrukcinio
mąstymo, kitame veikė teatro
studija, etnografinis ansamblis
ir kūrė mažieji dizaineriai, dar
kitame dėmesys sutelktas į gamtos
pažinimą, kitur mokoma užsienio
kalbų ar žaisti šaškėmis ir t. t.

Kiekviena direktorė stengėsi
suburti darnų kolektyvą, atnau-
jinti patalpas ir įsigyti įrangą,
sukurti sąlygas darbuotojams
tobulėti, dalyvauti projektinėje
veikloje, ieškoti partnerių, pasira-
šyti sutartis su įvairiomis švieti-
mo įstaigomis, kad darželis būtų
išskirtinis ir konkurencingas. Jau
nekalbant apie nuolatinį ir kas-
dienį bendravimą su auklėtinių
tėvais.

Įkuriant kombinatą pagrindinis
tikslas buvo užtikrinti racio-
nalų žmogiškųjų ir finansinių
išteklų panaudojimą pavestoms
funkcijoms įgyvendinti. Didinti
veiklos ir valdymo efektyvu-
mą mažinant valdymo išlaidas.
Apie marijampoliečių vaikų ir
lopšelių - darželių darbuotojų
poreikius nė žodžio. Aiškinama-
jame rašte apie būsimas reorga-
nizacijos išlaidas parašyta, kad
tikslai papildomų išlaidų suma
dar paaiškės...

Sakote, kad viskas išliks: ir an-
sambliai ir šaškės, tik direkto-
rius bus vienas? Švarą palaikys
privachos firmos, jos taip pat pri-
statys pašildytą maistą (matyt,
kad auklėtojos ir auklėtės mėsos
nevoigtų). Išliks net direktoriaus
pavaduotojos - „kvailelės“ gaus
tą patį atlyginimą, nors dirbs
už du, juk direktoriaus nebus.
Netgi nusiramino kambariai
atsiras.

Tačiau nebeliks tradicijų, is-
torijos, nebeliks ambicijų būti
geriausiais ir populiariausiais
mieste. Savivaldybė, kaip ir
valstybė, nėra „uab'as“, ji privalo
atlikti tam tikras visuomenines
funkcijas, o ne siekti pelno, pasi-
rūpinti ne tik techniniu gyventojų
aptarnavimu, bet ir žmogiškuoju
ryšiu. O gal pasiekti geresnių re-
zultatų, padidinti veiklos ir val-
dymo efektyvumą buvo galima
tomis pačiomis išlaidomis?

Kad jau prakalbome apie išlaidų
mažinimą ir valdymo efektyvu-
mo didinimą, turiu pasiūlymą.
Mūsųose išsikerojo valdymo
struktūra: meras, trys vicemerai,
mero patarėja, mero padėjėjas,
tarybos sekretorė ir administra-
cijos direktorius. Jeigu papras-
tytume tiesioginio valdymo iš
Vilniaus, kiek lėšų būtų sutaupy-
ta! Jas po reorganizavimo būtų
galima skirti ugdymo kokybei
gerinti, lopšelių - darželių in-
frastruktūrai atnaujinti.

Kalbant rimtai, kitose savival-
dybėse yra puikių pavyzdžių
palikti neužimtus postus, taip
bendruomenei parodant, kad
prireikus ką nors sujungti, už-
daryti ar taupyti, vietos valdžia
pradedama nuo savęs.

Kolegijos nebeliks?

Paulina JANULYTĖ. Švietimo, mokslo
ir sporto ministerijos suburta komi-
sija įvertino valstybinių kolegijų pa-
rengtus veiklos stiprinimo projektus.
Ekspertai rekomenduoja įgyvendinti
penkis valstybinių kolegijų jungimo-
si projektus, dalį kolegijų reorgani-
zuoti steigiant naujus padalinius uni-
versitetų sudėtyje. Šie siūlymai dar
bus teikiami svarstyti Vyriausybei.

Siekiant išsaugoti ir stiprinti aukš-
tojo mokslo studijas **Marijampolės
regione**, Marijampolės kolegija ga-
lėtų būti prijungiama prie Mykolo
Romero universiteto, įsteigiant uni-
versiteto padalinį Marijampolėje. Tai
padėtų atliepti Marijampolės regi-
ono plėtros viziją, užtikrinant aukš-
tojo mokslo prieinamumą ir studijų
kokybę, vykdamas regionui paklausių
specialistų rengimą. Abiejų aukštųjų
mokyklų studijų krypčių suderinamu-
mas bei bendradarbiavimo įdėris užti-
krintų sklandų konsolidacijos procesą.

Siunčia ne „Sodra“

Gyventojai gauna SMS žinutes
siunčiamas „Sodros“ vardu. Sulaukus
įtartinio pranešimo, svarbu nespau-
sti jokių jame pateikiamų nuorodų.
Visą asmeninę su valstybiniu soci-
aliniu draudimu susijusią informa-
ciją galima pasitikrinti prisijungus
prie „Sodros“ paskyros www.sodra.lt/gyventojui.

Melagingose žinutėse, siunčiamose
iš užsienio šalių telefono numerių,
pranešama apie neva susidariusią ga-
vėjo valstybinio socialinio draudimo
skolą ir nuo sąskaitos nuskaičiuotus
pinigus. Žemiau pateikiama fiktyvi
nuoroda, kuri nukreipia į sukčių
puslapį <http://sodra.lt/gyventojai.net>.

Svarbu prisiminti, kad „Sodros“
internetinio svetainės adresas – www.sodra.lt. Jei nuoroda baigiasi .net,
.com, .eu, .info, arba nuorodoje yra
brūkšnyš – tai sukčių siunčiama ži-
nutė. „Sodra“ nesiunčia SMS žinučių
iš kitų šalių numerių.

„Sodra“ taip pat nesiunčia praneši-
muose asmeninės gyventojų infor-
macijos, susijusios su įmokų mokė-
jimu ar kitais duomenimis.

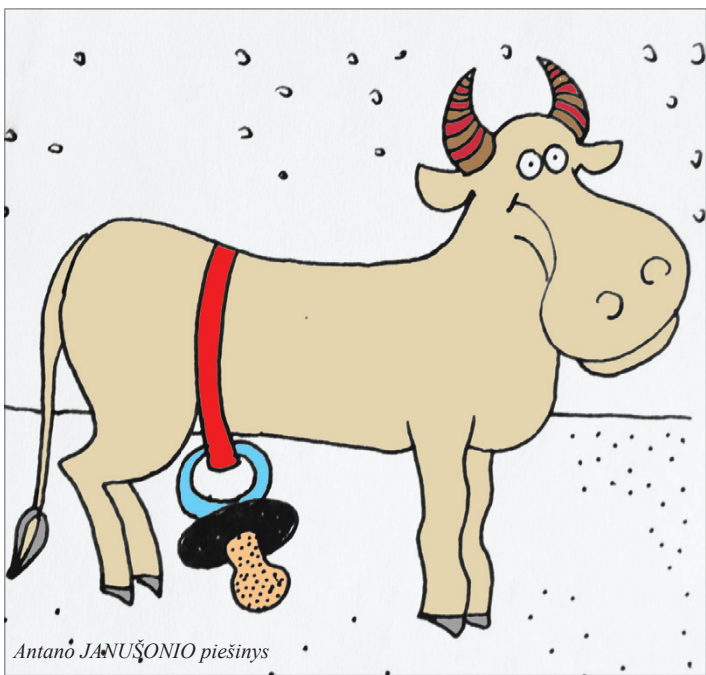
Oficialūs „Sodros“ el. pašto adresai
baigiasi galūne @sodra.lt. Bet ku-
ris „Sodros“ į elektroninį paštą ar
telefoną atsiųstas pranešimas taip
pat atsiduria ir asmeninėje „Sodros“
paskyroje <https://gyventojai.sodra.lt/>
arba <https://draudejai.sodra.lt/>. Prie
paskyrų jungiamasi saugiu ryšiu,
naudojantis elektroninio parašo,
elektroninės bankininkystės prie-
monėmis.

„Sodra“ ragina gyventojus likti ati-
diems ir pastebėjus įtartiną informa-
ciją ją pasitikrinti. Taip pat kviečiame
apie tokius ar panašius bandymus
sukčiauti pranešti „Sodrai“ el. paštu
info@sodra.lt.

Kelionių nuotraukos

UAB „INK agency“. Lietuvą savo
drašia odiseja vienvietė valtimi per
Atlantą sužavėjusio Aurimo Valuja-
vičiaus kelionių akimirks nugalė į
pirmąją jo fotografijų parodą „Nuot-
traukos iš toli“. Kauno „Akropolio“
lankytojai dar visą savaitę turi gali-
mybę pamatyti net apie 70 unikalių
A. Valujavičiaus kelionių akimirks
ekspoziciją.

Paroda demonstruojama Kauno
„Akropolio“ Renginių aikštėje, tre-
čiame aukšte. Fotografijų ekspozicijos
lankymas nemokamas.

Ar Marijampolė gali tapti „Žaliu miestu“?

Klimato kaita ir jos keliami padariniai skatina ieškoti įvairių sprendimų, kaip sumažinti neigiamą įtaką aplinkai. Lietuva, kaip ir visa Europos Sąjunga, yra įsipareigojusi iki 2050 m. tapti neutralaus poveikio klimatui šalimi. Miestai čia vaidina itin svarbų vaidmenį, nes juose sunaudojama daugiausia energijos ir išmetama teršalų. Du Lietuvos miestai – Vilnius ir Tauragė pateko į 100 Europos miestų sąrašą, kurie jau 2030 metais taps neutralaus poveikio klimatui išmaniaisiais miestais. Šie miestai veiks kaip eksperimentų ir inovacijų centrai, kad iki 2050 m. visi Europos miestai galėtų pasekti jų pavyzdžiu.

Klimato atžvilgiu neutralus miestas yra toks, kuriame išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra nulinis. Tokiomis iniciatyvomis siekiama ne tik sumažinti taršą, bet ir įtraukti miesto bendruomenę į tvarytį permaitinimo kūrimo procesą.

Žaliosios politikos instituto direktorius Remigijus Lapinskas sako, kad „Žaliojo kurso“, „Žaliojo miesto“ iniciatyvos nėra tik gražūs žodžiai ar utopinės svajonės, bet labai pragmatiškos, realią naudą valstybei, miestui ir žmonėms duodantys darbai. Daugelyje Europos miestų, ypač Skandinavijoje, įgyvendinama nemažai konkrečių

projektų, kurie prisideda prie draugiškos gamtai aplinkos kūrimo.

Remigijus Lapinskas sako, kad „Žalioji“ idėja gali prasidėti ne tik nuo įvairiausių strategijų, bet ir nuo mažų dalykų. „Namų renovacija padėtų reikšmingai taupyti energetinius išteklius, kruopštesnis rūšiavimas leistų daugiau atliekų perdirbti ar panaudoti jas biudžų gamybai, viešasis transportas taip pat turi mažinti taršą naftos produktų vartojimą, o žaliajai elektrai gaminti galime išnaudoti nestandartines erdves,“ – galimus projektus vardija ekspertas.

Pasak Remigijaus Lapinsko, pavyzdžiui, daugiabučių namų ar visuomeninės paskirties pastatų stogai gali sėkmingai tapti saulės elektrinių veikimo vieta. Kaip dar vieną tvarumo pavyzdį ekspertas įvardija efektyvesnę lietaus surinkimą, o surinktą vandenį būtų galima naudoti želdiniams laistyti ir gatvėms plauti. Tai būtų labai aktualu, kai Lietuvą vis dažniau kamuoja sausras.

„Vis dar galime išgirsti ir skeptiškų abejonių, ar reikia investuoti ir skubėti keisti esamą tvarką, tačiau kitų Europos ir net Lietuvos miestų patirtis rodo, kad žalumas atneša ne tik emocinį ar moralinį pasitenkinimą, bet ir naudą, todėl kuo greičiau tai suprasime ir pamatysime realias galimybes,

tuo greičiau pajusime rezultatus. Visada laimi tie, kurie greitesni,“ – šypsosi aplinkosaugos ekspertas Remigijus Lapinskas.

Pašnekovo teigimu, pavyzdžiui, Tauragėje, kuri kartu su Vilniumi siekia būti žaliųjų miestų lydere, jau įgyvendinta nemažai aplinkai draugiškų projektų: miesto apšvietimas pakeistas LED šviestuvais, ant 23 viešųjų pastatų stogų įdiegtos fotovoltinės elektrinės, statomas 1.1 MW saulės parkas savivaldybės viešiesiems poreikiams tenkinti, mieste važinėja elektra varomi autobusai.

Tad klimatui neutralus miestas savo gyventojams gali suteikti daugybę naudų pradėdant švartiu aplinkos oru, mažesne energijos sąnaudomis, naujomis darbo vietomis ir baigiant sveikesne gyvenimu.

Pasak Remigijaus Lapinsko, svarbu pabrėžti, kad tvarumas mieste gali turėti teigiamą poveikį gyventojų gerovei. Mažiau taršos ir geresnė oro kokybė padeda mažinti kvėpavimo takų ir širdies ligų riziką. Žaliųjų plotų, dviračių takų ir pėsčiųjų zonų plėtra skatina aktyvų gyvenimo būdą ir sveiką gyvenimą.

O kur dar prestižo ir patrauklumo didinimas. Toks statusas gerina miesto įvaizdį ir patrauklumą verslui, investuotojams ir turistams.

Remigijus Lapinskas: „Žaliojo kurso“, „Žaliojo miesto“ iniciatyvos nėra tik gražūs žodžiai ar utopinės svajonės, bet labai pragmatiškos, realią naudą valstybei, miestui ir žmonėms duodantys darbai“.

Taip pat nereikėtų pamiršti ir apie galimybes mažinti energijos sąnaudas, šildymui naudojant naujausias technologijas, kai šilumos energija kaupiama ir šildymui naudojama tada, kai to reikia, o tai akivaizdi nauda tiek miestui, tiek gyventojams. Investuojant į atsinaujinančią energiją, energijos efektyvumą ir tvarų transportą, kuriama darbo vietų ir skatinama vietos verslo plėtra. Taip pat mažesnės energijos sąnaudos gali padidinti gyventojų perkamąją galią ir skatinti ekonomikos augimą mieste.

Galimybių yra labai daug, bet labai svarbu, kad ir miesto vadovai, ir bendruomenė bei verslas matytų prasmę bei norėtų kartu žengti žalumo keliu. Aiški vizija ir glaudus bendradarbiavimas tarp atskirų verslo sektorių gali sėkmingai prisidėti prie klimato neutralaus miesto tikslų ir atnešti daug didesnę pridėtinę vertę, nei kad pavienės iniciatyvos. Tad Marijampolė, kaip bet kuris kitas miestas, taip pat gali siekti tapti tvarumo ir žalumo pavyzdžiu.

5G ryšys pavertė fantastiką tikrove

Audrius STASIULAITIS. Ar nustebtumėte, jei atėjus į vadovo kabinetą į jus kreiptųsi jo holograma (daikto, žmogaus erdvinis atvaizdas)? O jei ant koncerto scenos pasirodytų prieš dešimtmetį mirusi dainininkė Whitney Houston? Pasirodo, tai nebėra mokslinė fantastika, o veikiau į mūsų duris besibeldžianti holografinė ateitis. Proveržis 5G ryšio plėtroje netrukus leis vakarieniui su kitose šalyse esančiais draugais ir galimai netgi pakeis tradicinius vaizdo skambučius.

„Jei prieš beveik 50 metų „Žvaigždžių karų“ filme debiutavusi princesės Lėjos holograma tądien atrodė kaip neįgyvendinamas technologinis stebuklas, šiandien kyla klausimas, kaip per tiek laiko visa tai netapo tikrove. Tiesa ta, kad teoriš-

kai matyti hologramas galėjome dar praėjusiam dešimtmetyje, bet tam reikėjo sudėtingos įrangos ir neproporcingai didelių išteklių. Pastaraisiais metais išstobulėjus technologijoms, realaus laiko 3D transliacijos nebėra laikomos neįgyvendinamomis ir tiesiog laukia savo galimybes“, – teigia „Telia“ išmaniųjų įrenginių ekspertas Simonas Tilindis.

Kad hologramos nebėra tik išpūdingas mokslinis eksperimentas, įrodo jų debiutas scenoje. 2012 metais vykusio „Coachella“ festivalio dalyviai buvo pritrękti, kai prie dviejų Hip-hopo grandų scenoje prisijungė prieš 15 metų miręs jų kolega. Pastarojo holograma kartu su kitais dainininkais atliko du kūrinį ir klausytojus maloniai nustebino tikroviškumu.

„Pasirodymo sėkmės priežastis yra ta, kad 3D vaizdas žmones paveikia kur kas labiau, sukelia daugiau emocijų, nei „plokščia“ transliacija įprastame televizoriaus ar išmaniojo telefono ekrane. Holograma leidžia tiksliau perteikti žmogaus judesius, veido raumenų susitraukimus ir kitą kūno kalbą. Galų gale, daugeliui dar nematytas trijų dimensijų efektas kur kas labiau prikausto dėmesį ir palieka giliau atmintyje iširėžiančių įspūdžių. Nenuostabu, jog po minėto „prisikėlimo“ „Coachella“ festivalyje pasipylė turai kitų mirusių atlikėjų,

tarp jų Whitney Houston, Frank Zappa ir Roy Orbison“, – pasakoja S. Tilindis.

Jo teigimu, hologramoms savotiškai pasitarnavo koronaviruso pandemija. Uždarytos šalių sienos, atšaukti skrydžiai ir vienintelė galimybė bendrauti per kelių ar kelio centimetrų ekranėlį daugelį privertė svarstyti apie tobulėsius skaitmeninio bendravimo būdus. Hologramas už uždarų durų tuo laikotarpiu pradėjo naudoti įvairių kompanijų aukščiausios grandies vadovai, negalėdami atvykti į kitose šalyse esančius filialus ir norėdami informaciją paveikiau perteikti ten dirbantiems darbuotojams.

„Įvairiose šalyse sparčiai plėtojamasis ir netrukus kiekvieną Lietuvos kampelį dengiantis penktos kartos tinklas paruošia dirvą tokiems holografinių vaizdų pritaikymams, kaip vakarieni restorane su kitoje šalyje esančio draugo holograma, nuotoliniai mokymai pasitelkiant holografinį instruktoriaus atvaizdą ar tiesiog įdomesni vaizdo skambučiai“, – kalba specialistas.

Tam, kad hologramas matytume, kaip „Žvaigždžių karuose“ ar kituose mokslinės fantastikos filmuose, hologramų projektavimui reikalingos kokios nors ore sklindančios dalelės, nuo kurių galėtų atsispindėti specialaus lazerio šviesa. Kol kas tokie sprendimai nėra masiškai gaminami, nors įvairių tai tiriančių bandymų netrūksta.

„Manau, jog 5G suteiks didelę paspartį holografiniam vaizdui, tačiau iki jo skambučių įsitvirtinimo dar turės praeiti bent vienas dešimtmetis“, – prognozuoja S. Tilindis.

Nauji daiktai: pirkti ar prenumeruoti?

Greta JANKAITYTĖ, UAB „Coagency“. Jei galvojate, kad norėdami turėti naujausius rūbus, telefoną ar automobilį, privalote juos įsigyti – klystate. Vartotojai atranda daiktų prenumeratos paslaugą, kuri atkeliauja ir į Lietuvą.

„Prenumeruoti filmų ar muzikos platformas lietuviams jau įprasta, bet daiktų prenumerata dar yra pradinėje įvedimo į rinką stadijoje. Kita vertus, tiek Jungtinėje Karalystėje, tiek JAV tokios paslaugos kaip automobilių ar rūbų prenumeravimas igauna pagreitį“, – teigia Kauno technologijos universiteto (KTU) tyrėja docentė Aušra Rūtelionė.

Jai antrina rinkodaros strategas ir konsultantas Giedrius Juozapavičius: „Tobulėjant technologijoms dažnai įsigyti nuolat atnaujinamus daiktus būtų labai brangu. Todėl prenumerata leidžia čia ir dabar, nepatiriant didesnių išlaidų, turėti naujausią telefono modelį ar vairuoti ką tik pristatytą automobilį. Taip pat vartotojas, galėdamas naudotis tokiais daiktais, igauna tam tikrą statusą“.

Pasak A. Rūtelionės, jaunimas seka mados tendencijas, nuolat nori išbandyti naują stilių, įvairių dizainerių rūbus. Todėl atsiranda vis daugiau įmonių, kurios už tam tikrą mokestį kas mėnesį siūlo dizainerių sukomplektuotus drabužius, kurie atitinka asmeninius prenumeratoriaus pasirinkimus.

KTU tyrėja taip pat pažymi, kad jaunesnioji karta mažiau

prisirišusi prie daiktų. Tai ypač pastebima užsienyje, kur žmonės labiau linkę būstą nuomotis nei pirkti, todėl daiktų prenumerata jiems labiau priimtina.

Prenumeratos paslaugos populiarėja ir dėl ekonominio aspekto – jos suteikia galimybę naudotis daiktu nepatiriant ilgalaikių finansinių įsipareigojimų. Pavyzdžiui, Indijoje per COVID-19 pandemiją išpopuliarėjo automobilių prenumerata, nes sumažėjo perkamoji galia, žmonės dėl saugumo vengė viešojo transporto.

Automobilių prenumeratos paslaugą siūlančios „MyBee“ bendrovės vadovas Lukas Jurkšaitis pastebi: „Vis daugiau žmonių vertina patogumą naudojantis daiktu, o ne tai, ar daiktas jiems priklauso. Užsiprenumeravus automobilį nereikia rūpintis technine priežiūra, draudimu, padangų keitimu. O pasikeitus poreikiams, tarkime, prireikus didesnio automobilio dėl šeimos pagausėjimo, nekelia rūpesčių seno automobilio pardavimas ir naujo pirkimas – prenumeratos bendrovė tiesiog pasiūlo jums naują modelį“.

Prenumeratos modelis turėtų populiarėti ne tik dėl patogumo vartotojams, bet ir dėl parankumo verslui. Pasak G. Juozapavičiaus, įmonės vertina šio modelio teikiamus privalumus, pavyzdžiui, nuolatinės pajamos, galimybės lengviau planuoti investicijas, kurti naujus produktus, ieškoti būdų, kaip pritraukti papildomų klientų.

Suvalkietiški Kelių eismo taisyklių ypatumai

Pagal įstatymą, už neteisėtą automobilių parkavimą neįgaliesiems skirtose vietose vairuotojai gali gauti baudą nuo 60 iki 180 eurų. Įdomu, kas vairuoja šiuos kontenerius, priparkuotus šalia miesto senųjų kapinių?

Automobilių parkavimo laisvė Laisvės gatvėje

Tarp pėsčiųjų nardo dviratis ir paspirtukas, nors čia pat jiems skirtas takas

Be komentarų

Jurgio MAČIO nuotraukos Kam asfaltuoti aikštes, jei kiemuose dar liko žaliųjų vejų

Automobiliai su švyturėliais

Atkelta iš 1 p.

Šie švyturėliai naudojami gelbėjant žmogaus gyvybę, sveikatą, turtą, užtikrinant viešąją tvarką ir eismo saugumą, sulaukiant įtariamus padariusius teisės pažeidimą asmenis, eskortuojant ir lydint įstatyme nurodytus saugomus asmenis.

„Jei specialioji transporto priemonė važiuoja tik su įjungtais

švyturėliais arba garsiniu signalu – sustoti ir duoti kelio nereikia, tačiau jei ji įjungia ir garsinį signalą, ir švyturėlius, vairuotojai turėtų praleisti specialios paskirties transporto priemones. Sustoti reikėtų kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto, o, jei įmanoma – ir kelkraštyje. Tai ypač svarbu šviesoforu reguliuojamose sankryžose. Kartais vairuotojai de-

gantį žalią šviesoforo signalą laiko leidimu važiuoti nežiūrint to, jog specialusis transportas signalizuoja. Tai kartais baigiasi nemaloniais susidūrimais“, – sako V. Katilienė.

Pasak jos, vairuotojams svarbu žinoti ir kitą taisyklę, nustatantią jų elgesį keturių eismo juostų kelyje. „Jame sustoti privalo ir ta pačia kryptimi, ir priešpriešais

važiuojantys automobiliai. Jeigu važiuojame keliu su skiriamąja juosta, sustoti privalo tik ta pačia kryptimi važiuojantiems vairuotojams, tačiau važiuojantiems priešinga kryptimi išlieka sąlyga duoti kelią“, – aiškina departamentu vadovė.

Ji atkreipia dėmesį, kad didelė dalis vairuotojų į specialiosios paskirties transporto priemones sureagoja per vėlai, todėl įvyksta draudžiamieji įvykiai.

„Dažniausiai susidūrimai įvyksta

kitai transporto priemonei persirikiuojant į kitą eismo juostą arba bandant staiga sustoti. Žinodami, kad privalo duoti kelią artėjantiems specialiosioms transporto priemonėms, vairuotojai kartais reaguoja impulsyviai ir atidžiai neapžiūrėję aplinkos „metasi“ į kelkraštį. Būtina prisiminti, kad manevruoti privalo atsargiai, laikantis saugaus eismo principų, nes stengiantis išvengti vieno eismo įvykio gali įvykti kitas“, – kalba draudikė.

Kam mokėti daugiau, kai „Tele2“ pigiau? Operatorius mažina populiariausių interneto ir 5G planų kainas

Didžiausias mobilus ryšio operatorius Lietuvoje „Tele2“ mažina populiarių interneto ir pokalbių planų kainas savo klientams. Dabar klientai už kasdienes ryšio paslaugas net iki dvejų metų mokės mažiau.

„Vienas svarbiausių mūsų įmonės uždavinių – visiems žmonėms prieinamos kokybiškos ryšio paslaugos. Suprantame, kad ekonominė situacija šalyje ir pasaulyje yra sudėtinga, todėl mūsų tikslas padėti žmonėms taupyti pinigus, o ne taupyti GB bendravimo su artimaisiais sąskaita“, – sako Petras Masiulis, „Tele2“ generalinis direktorius Lietuvai ir Baltijos šalims.

Geriausius 5G planų pasiūlymus ir daugiau informacijos apie juos galite rasti internetiniame puslapyje www.tele2.lt.

Mobiliojo ryšio bendrovės atlikta apklausa patvirtino tai, kad renkantis operatorių žmonėms svarbiausias aspektas – paslaugų kaina. Taip atsakė beveik 64 proc. respondentų ir tai puikiai iliustruoja šiandieninė ekonominė situacija bei klientų lūkestį verslams.

Atsižvelgdamas į tai, operatorius sumažino klientų labiausiai pamėgtų planų kainas. Populiariausias namų internetas „Laisvas internetas su 50 GB“ nuo šiol kainuos 38 proc. pigiau – 5,50 Eur/mėn., vietoje 8,90 Eur/mėn.

Mobiliojo ryšio bendrovė taip pat sumažino ir 5G pokalbių plano kainą. 50 GB neribotų pokalbių ir SMS planas nuo šiol kainuos 63 proc. pigiau – 13,90 Eur/mėn., vietoje 21,90 Eur/mėn.

Atnaujinti operatoriaus planų pasiūlymai galioja visiems „Tele2“ ir kitų operatorių klientams.

Specialiu pasiūlymu galima pasinaudoti sudarant terminuotą sutartį 18 mėn. laikotarpiui be telefono arba 24 mėn. terminui, įsigyjant telefoną ir mokant jo kainą dalimis.

Kitas žingsnis – telefonas!

Poilsis prie jūros, o gal miške? Tam, kad vasarą pasitiktumėte kartu su naujausios kartos 5G ryšiu, būtinas ir jį palaikantis telefonas. Dabar „Tele2“ internetinėje svetainėje ir salonuose jiems taikomos puikios kainos!

Štai „Samsung Galaxy A14 5G“ turi galingą 8 branduolių procesorių ir ilgai neišsikraunantią 5 000 mAh bateriją. Šis išmanusis šiuo metu yra pigiausias naujausios kartos ryšį palaikantis „Samsung“ gamintojo telefonas „Tele2“ tinkle. Telefoną galite įsigyti išsimokėtinai – dabar šis modelis, sudarius 24 mėn. sutartį, kainuoja tik 10,33 Eur/mėn., o pradinė įmoka siekia vos 1 Eur. Vienkartinis laikmenos mokestis – 5,25 Eur.

Tuo tarpu „Xiaomi Redmi 10 5G“ pasižymi dideliu našumu ir mažomis energijos sąnaudomis, tad šis išmanusis – patikimas įrenginys ilgose išvykose. Jame valandų valandas patogų žiūrėti vaizdo įrašus be jo

KAM MOKĖTI DAUGIAU, KAI TELE2 PIGIAU?!

Dar nesate mūsų klientas?
Atraskite pigiausias pasiūlymus.

kios delsos, o 6,58 colio „FHD+ DotDisplay“ ekranas leidžia patogiai žaisti mėgstamus žaidimus. Sudarius 24 mėn. sutartį, mėnesinė įmoka sieks 6,16 Eur/mėn. Pradinė įmoka – vos 1 Eur. Vienkartinis laikmenos mokestis – netaikomas.

Apklausa atlikta 2023 m. gegužės 19–22 d. operatoriaus internetinėje svetainėje www.tele2.lt. Joje dalyvavo 1380 respondentų. Apklausoje užduotas klausimas: Kas jums svarbiausia renkantis mobiliojo ryšio operatorių?

PARDUODA

Parduodu alksnio, beržo, skroblo kapotas malkas, statybinę medieną, pušines atraižas. Atvežu. Tel. 8-648 61061.

PREKIAUJA SUKAPOTOMIS MALKOMIS ĮVAIRIAIS KIEKIAIS!

- ☞ Beržas – 65 Eur už erdm.
- ☞ Alksnis – 60 Eur. už erdm.
- ☞ Ažuolas, uosis, skroblas – 80 Eur. už erdm.
- ☞ Mišrios – 60 Eur. už erdm.

Pristatome nemokamai!
Tel. +370 675 16005

REIKALINGA

Raseinių rajone gyvulių ūkyje reikalingi darbuotojai moterys ir vyrai. Apgyvendiname, maitiname. Tel. 8-672 50316.

IEŠKAI DARBO?

Junkis prie
UAB „CIE LT Forge“
kolektyvo!

Šiuo metu ieškome:

- Pakuotojo (-os) šaltkalvio (-ės); atlyginimas nuo 1250 €/mėn. neatskaičius mokesčių.
- Gamybos darbininkų; atlyginimas nuo 1450 €/mėn. neatskaičius mokesčių.

KANDIDATUOKITE:

- ✉ cv.lt@cieautomotive.com
- ☎ 8 606 88883
- 📍 CIE LT Forge

PASLAUGOS

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Stogų fasadų, trinkelų plovimas, atnaujinimas, dažymas. Tel. 8-631 91211.

Elektriko paslaugos. Tel. +370 640 69416.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

PERKAME

įvairų **NEKILNOJAMĄ TURTĄ**, butus, namus, sklypus. Greitas atsiskaitymas. Dėl išsamesnės informacijos kreipkitės tel. 8-658 00756.

UAB „Miškų darbai“
BRANGIAI PERKA MIŠKUS VISOJE LIETUVOJE
Tel.: 8 665 86 012,
8 687 49 953

ecoservice

UAB ECOSERVICE atliekų surinkimas vykdomas įvairiomis šiuolaikiškais, moderniomis bei automatizuotomis transporto priemonėmis.

Kviečiame prisijungti prie mūsų komandos
VAIRUOTOJUS su C kategorija Marijampolėje.

Darbo pobūdis: atliekų surinkimas sunkiasvore mašina su priekaba ar be jos.

Reikalavimai: C kategorija ir 95 kodas, geri vairavimo įgūdžiai.

Atlyginimas nuo 800 iki 1 300 Eur/mėn. „į rankas“.

Mes tau siūlome stabilų, ilgalaikį darbą, draudimą nuo nelaimingų atsitikimų darbo metu.

Susidomėjusius kandidatus kviečiame skambinti tel. 8-658 34713.

ecoservice

UAB ECOSERVICE atliekų surinkimas vykdomas įvairiomis šiuolaikiškais, moderniomis bei automatizuotomis transporto priemonėmis.

Kviečiame prisijungti prie mūsų komandos
PAGALBINIUS DARBININKUS Marijampolėje.

Ką tu veiksi - kontenerių pristūmimas ir prikabinimas prie specializuoto automobilio, pakėlimo mechanizmo valdymas. Slenkantis darbo grafikas.

Atlyginimas nuo 750 iki 800 Eur/mėn. „į rankas“.

Mes tau siūlome stabilų, ilgalaikį darbą, draudimą nuo nelaimingų atsitikimų darbo metu.

Susidomėjusius kandidatus kviečiame skambinti tel. 8-658 34713.

VIDARA STOGAI IR FASADAI

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nuvedimo sistemos
- Skardos lankstinių gamyba

RUUKKI PARTNERIS

PROFESIONALUS STOGŲ IR FASADŲ CENTRAS

Stoties g.14, Marijampolė, tel. 8-656-19945, 8-659-41844

SPECIALUS PASIŪLYMAS!

CSSD
SENUKAI

ĮRANKIŲ NUOMA

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau, sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

EKO
BETONAS
GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ,
TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas
GAMINA ĮVARIŲ RŪŠIŲ BETONĄ IR BETONO MIŠINIUS

BETONAS PRISTATOMAS BETONO SIURBLIAIS, BETONVEŽĖMIS IR SAVIVARČIAIS

METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)

Tel. 8 655 04687

UAB „Juodeliai“ - viena iš lyderiaujančių medinių padėklų elementų gamintoja Europoje.

AUGANT GAMYBOS POREIKIUI SIŪLOME DARBĄ:

- ✓ **OPERATORIAMS (-ĖMS)**
(1000-1500 €/mėn. į rankas)
- ✓ **GAMYBOS DARBININKAMS (-ĖMS)**
(700-800 €/mėn. į rankas)

KĄ MES ŽADAME:

- ✓ konkurencingą ir motyvuojantį atlygį;
- ✓ patogų darbo grafiką;
- ✓ karjeros galimybes bei ugdančią komandą;
- ✓ modernią darbo įrangą;
- ✓ papildomas naudas: nemokamą kelionę iš/į darbą, maitinimą, draudimą.

Skambink:
+370 600 00515

Rašyk:
cv@juodeliai.lt

Ateik:
Gedimino g. 30,
Marijampolė

SR

REIKALINGI

STATYBOS RITMAS

PLATAUS PROFILIO
STATYBININKAI

Atlyginimas nuo 1 100 eurų atskaičius mokesčius.

Kreiptis:

Gamyklų g. 3,
Marijampolė
tel. 8 652 50618;
8 343 71450.

SR

STATYBOS RITMAS
Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

KASAME KŪDRAS
ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:
Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

Senu, kaip šimtmečiai, maršrutu

Neringa SUTKAITYTĖ, viešosios įstaigos „Keliauk Lietuvoje“ ekspertė. Apsilankymas Lietuvos pilyse ir dvaruose šiandien tampa įspūdinga galimybe pasinerti į krašto istoriją. Lankytojų laukia ne tik ekspozicijos, bet ir teminiai renginiai, šventės, festivaliai, edukaciniai užsiėmimai, interaktyvūs potyriai, kai galima patiems išbandyti protėvių amatus, kai kuriuos kasdienius darbus ar laisvalaikio pramogas, paragauti autentiškų valgių.

„Keliauk Lietuvoje“ drauge su regioniniais turizmo informacijos centrais dalijasi nauju kelionių maršrutu, kuriame – beveik 80 Lietuvos pilių ir dvarų. Štai keletas išskirtinių vietų, o visą jų sąrašą rasite <https://lithuania.travel/lt/news/lietuvas-pily-ir-dvarai>.

Meilės sala

Ji ir dar daugiau atrakcijų laukia Ilzenbergo dvare. Rokiškio krašte, tarp dviejų – Ilgio ir Apvalaso – ežerų, ant kalvos, 1515 m. baronas Bertas fon Kerssenbrokas įkūrė Ilzenbergo dvarą. Tai vienintelis Baltijos šalyse visiškai atkurtas, ūkininkaujantis harmonijoje su gamta, dvaras.

Čia visus metus organizuojamos 500 metų istoriją menančios ekskursijos ir natūralių ūkio produktų degustacijos, o mažieji lankytojai kviečiami susipažinti su žąsimis,

triušiais, karvytėmis, avimis.

Ieškantys ramybės gali mėgautis harmonija, vaikščiodami po šimtametį 17,5 ha išpuoselėtą parką, sodą ir vynuogyną bei Meilės salą daugiau kaip 3 km ilgio takais, su „jonvabalių siena“ ir laukine gyvūnija, įrašyta į Raudonąją knygą.

Lietuvos Versalis

Plungėje rezidenciją kūręs Mykolas Oginskis su vokiečių architektu Karlu Lorencu lygiavosi į dvarų kultūros etaloną, Prancūzijos karaliaus Liudviko XIV šedevrą – Versalį. Todėl pabuvoję kunigaikščio Mykolo Oginskio rūmuose galėsite pasijusti lyg trumpam nusikėlę į Prancūziją. Ne veltui jie vadinami Žemaitijos Versaliu. Išlikę net 10 paminklinių dvaro ansamblio statinių, tarp kurių – neorenesansinio stiliaus rūmai su dviem oficinomis, neogotikinės arklidės-žirgynas. Rūmai yra vienas gražiausių XIX a. Lietuvos architektūros paminklų. Išlikusi ir laikrodinė-oranžerija, imituojanti Florencijos gotikos šedevrą – Vekjo rūmus (it. Palazzo Vecchio). Dabar laikrodinė-oranžerijoje veikia Plungės viešoji biblioteka.

Paukščių apsuptyje

Tai – Gačionių dvaro sodyba Rokiškio rajone, supama nuostabaus parko, kurio medžiuose yra

Žagarės dvaro sodyba

daugiau nei 30 inkilų. Ar žinojote, kad Józefo Weyssenhoffo garsiojo kūrinio „Sabalas ir panelė“, veiksmas vyko ir Gačionyse? Čia nepriekaištingai sutvarkyto parko pavėsyje prie ežero baltomis kolonomis ir jaukiva veranda viliojantis medinis Gačionių dvaras atkurtas vien barono Piotro Rozeno entuziazmu. Ši dvaro sodyba laikoma viena stilingiausių ir geriausiai prižiūrimų ne tik Rokiškio krašte. Tokie naujojo klasicizmo stiliaus mediniai rūmai – tikra retenybė, Baltijos šalyse jie yra ir vieninteliai atkurti autentiški mediniai dvaro rūmai, priklausę vienai šeimai.

...Ir vyšnių fiesta

Puošniame didžiuliame parke netoli Latvijos sienos įsikūrusi

Žagarės dvaro sodyba lankytojus traukia ne tik nuostabiais rūmais ir įspūdingu ilgaamžiu parku, bet ir jau tradiciniu tapusiu Žagarės vyšnių festivaliu. Kasmet liepos mėnesį dvaro parke koncertuoja žymiausi Lietuvos muzikos atlikėjai, šurmuliuoja turgus. XVI a. pastatytas dvaras išskirtinius bruožus įgijo XIX a. viduryje, kai jame šeimininkavo rusų grafi Naryškinai, atvežę angliškos architektūros idėjų. Iki šių dienų išliko net 21 dvaro sodybos pastatas, iš kurių garsiausi – seniausias (1770–1780 m.) iš lauko riedulių statytas malūnas Lietuvoje, istorinis žirgynas, kuris veikia iki šiol.

Meniškoms sieloms

Zyplių dvaro sodyba, vienas iš

jauniausių dvarų Lietuvoje dažnai vadinamas meno mėgėjų meka. Į dviejų kiemų tipo sodybą atvykstama dėl kasmet vykstančių muzikos festivalių, tautodailininkų plenerų, meno galerijų. Bene labiausiai Zyplių dvaras garsėja tuo, kad XIX a. pradžioje dabartinė dvaro teritorija priklausė Prancūzijos imperatoriui Napoleoni Bonapartui. XIX a. viduryje įkurtą Zyplių dvaro ansamblį sudaro 11 išlikusių pastatų. Šiuo metu buvusiuose rūmuose, arklidėse, kairiojoje oficinoje ir svirne įrengtos galerijos, kuriose eksponuojama daugybė meno dirbinių. Viename iš dvaro ūkio pastatų veikia kalvė, kitame – keramikos dirbtuvės.

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Sviediniai ir minominiai šaudantys pabūklai	Krokodilo ... (ne-nuoširdus verksmas)	Nudažyta ar apkalta apatinė sienos dalis	Vabzdžių lėliukių apsauginis apvalkalas						
				Isakymas, liepimas	Slepiami, nevieši	Aerodromo ... tūpimo takas	Jupiterio palydovas		
2	Trauktinė ... devynėris	Indonezijos sala	1	Gaidžio „šukuosena“	Plūktinės grindys	8	Amazonės kairysis intakas		
		5		Klaidi, supainiota					
	Liaunas, miklus								
	F. „Povandeniniai ...“					6			
				3	Aktorė ... Balsytė				
	Kalnų masyvas Italijoje – Gran ...				Dabartiniai	Nelinkusi kariauti ar kvirčytis	Jei ..., tai atelsi		
					Europos tautos moterys				
						Trigonometrinės funkcijos santrumpa	„O... nuostabi diena“		
					„Vardan ... Lietuvos“				
					Asilo patelė	7			
					Aktorius ... Rurkė				
								4	
Augalų šeima, kuriai priklauso erškėtis									

1 2 3 4 5 6 7 8

Statė tiltus iš makaronų

Neda ČERNIAUSKAITĖ. Vilniaus Gedimino technikos universitete (VILNIUS TECH) vyko dešimtas čempionatas „Makaronų tiltai 2023“.

„Visiems dalyvaujantiems galioja trys pagrindinės taisyklės. Pirmoji – tiltas turi būti pastatytas tik iš makaronų ir klijų, antroji – jis turi perdengti 1 m tarpstramį ir trečioji – tiltas turi būti lengvesnis nei 1 kg. Makaronai gali būti bet kokios formos, išgyti prekybos centre, o klijų tipas – ir komercinė komandos paslaptis. Čempionatą laimi komanda, kurios pastatytas tiltas atlaiko didžiausią apkrovą“, – aiškina VILNIUS TECH vyriausiasis mokslo darbuotojas Arvydas Rimkus.

Anot jo, nors atrodo keistai, maži pastatai iš makaronų panašūs į pilno mastelio konstrukcinio plieno statinius. Maketai iš makaronų kartais naudojami net seisminiuose pastatų maketų bandymuose. Todėl kartu su žaidimu atsiranda dalis tikrovės – nuo apkrovos tiltai iš makaronų deformuojasi ir lūžta panašiai, kaip tikro mastelio plieno tiltai.

Šiais metais „Makaronų tiltų“ finale dalyvavo 17 komandų. Pirmąją vietą pelnė Vievio gimnazijos kūrėjai, kurių konstrukcijos atlaikė 275 kg. Beje, 2019 metais Vievio komanda tapo pasaulio tiltų statybos iš makaronų vicečempione. Antroje vietoje buvo Taujėnų gimnazistai – jų tiltas atlaikė 101,6 kg apkrovą, trečiąją užėmė VILNIUS TECH studentai – 90,5 kg.

Alekso JAUNIAUS nuotrauka

Kryžiažodžio (Nr. 11) atsakymas: **KRIKŠTAS**
 Vertikaliai: Scenografas. Sentimentai. Iron. Barštis. Net. Ėras. Sati. Mikis. Imsis. Estė. Kaltes. Karieta. Ozas. Pašalpa. Ėsi.
 Horizontaliai: Bemolis. Cista. Rėk. Šri. Ostitas. Iris. Mos. „Skamp“. Amen. ITAR. Smėlio. Antonas. Tezė. Etiketas. Ristis. Sasi.

Panašumų daugiau nei skirtumų

Lilija ZABLECKIENĖ, Marijampolės Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) projektų vadovė. Marijampolės TAU įgyvendino Erasmus+ projektą „Europinė patirtis gerinant Marijampolės trečiojo amžiaus universiteto veiklą“. Jo metu fakultetų dekanai, būrelių vadovai stažavosi trijose Europos valstybėse ir susipažino su trečiojo amžiaus universitetais bei įvairiomis pagyvenusių žmonių organizacijomis. Per stažuotę susipažinome su 20 tokių organizacijų.

Palyginę mūsų universiteto veiklą su tuo, ką pamatėme, galime konstatuoti, jog Marijampolės TAU dirba panašiai, kaip ir mūsų lankyti TAU Prancūzijoje, Italijoje ir Lenkijoje. Žinoma yra skirtumų, bet kur kas daugiau panašumų.

Vienas iš pagrindinių skirtumų, į kurį atkreipėme dėmesį - universitetų finansavimas. Prancūzijoje jų veiklos finansuojamos, lektorai gauna atlyginimą. Italijoje ir Lenkijoje finansavimas sprendžiamas įvairių projektų pagalba, Lenkijoje universitetams daug padeda institucijos, prie kurių veikia TAU. Tačiau visur senjorai moka nario mokestį bei šiek tiek didesnę už kalbų, informacinių technologijų, šokių, kulinarijos kursus.

Pagrindinės veiklos Europoje, kaip ir mūsų - paskaitos bei susitikimai su įvairių sričių specialistais (mėgstamiausi lektorai - keliautojai, menininkai, istorikai), užsiėmimai būreliuose ir kelionės po savo šalį ir užsienį.

Italų šeimininkės moko gaminti velykinius patiekalus

Visi projekto dalyviai po stažuotų pateikė siūlymus, kaip patobulinti Marijampolės TAU veiklą. Moterų ansamblis „Jaunystės aidas“ jau išmoko itališką dainą, kurią atliko Motinos dienos proga. Ansamblio vadovė žada repertuarą nuolat papildyti naujomis užsienio kompozitorių dainomis. Jau įvyko bendra futbolo treniruotė su FK „Sūduva Pelėdos“ moterų komanda. Kultūros ir meno fakulteto senjoram universiteto diplomus įteikė Kauno dramos teatro direktorius ir aktorius Egidijus Stancikas, o senjorai turėjo galimybę ne tik pamatyti spektaklį, bet ir pasidalyti teatro užkulisiuose.

Ateityje planuojama rengti atvirus užsiėmimus visiems TAU studentams, pavyzdžiui, kartą per mėnesį norintys galės ateiti į folkloro ansamblio repetitiją ir kartu mokytis dainuoti liaudies dainų arba mokytis linijinių šokių būrelyje. Sumanymų nemažai, bet reikia ir lėšų, ir savanorių, kurie padėtų juos įgyvendinti, skirtų savo laiko ir darbo, kad universiteto veikla taptų dar patrauklesnė, į ją įsijungti galėtų daugiau marijampoliečių.

Atminties treniruotės užsiėmime Lenkijoje

Kaip uždirbti ir dalintis

Marius JAKULIS, verslininkas, filantropas. Daiktai ir pinigai suteikia laimės, tačiau negali duoti visos laimės. Gyvendami JAV su buvusią žmoną turėjome daug pinigų, namą su baseinu, geras mašinas. Buvome sėkmingas karjeras, dirbau teisininku Niujorke. Tačiau daug dirbome ir, deja, ėjome skirtingais keliais, mažėjo bendrų tikslų, pradėjo skirtis vertybės. Šios krizės metu Lietuva paskelbė nepriklausomybę ir aš pirmą kartą atvažiavau į Lietuvą. Tai mano tėvų šalis, todėl čia nesijaučiau svetimas.

Verslą Lietuvoje pradėjau mažame vieno kambario bute Lazdynuose (Vilniaus miesto rajonas - red. pastaba). Mano pirmieji klientai amerikiečiai nesuprasdavo, kodėl taip greit atsakau į jų fakso pranešimus, nes jiems tai užtrukdavo bent savaitę. Tuo tarpu man būdavo nesunku atsakyti iškart, juk faksas tame pačiame kambaryje, o ne kitame departamente. Mano sėkmės istorija yra ne ta, kad Marius kažką sėkmingai padarė, bet ta, kad Marius kažką padarė su kitais. Vieni man padėjo daugiau, kiti mažiau. Juk vienas negali padaryti visko, todėl versle svarbu bendrauti su protingais, galinčiais padėti žmonėmis.

Per daug metų išmokau, kad pirma ir svarbiausia yra darbas, kurį atlieki, privalai tai daryti itin gerai. Pradėjęs savo verslą negalvojau apie investicijas, o dirbau 24/7. Labai svarbu būti geriausia, o to pasieksi tik darydamas tą darbą kuo dažniau, taip sužinosi, kaip dirbti dar geriau ir greičiau. Laimi visada tas, kuris darbą atlieka geriau.

Pirmus uždirbtus tris milijonus patikėjau bankui, kad jie būtų investuoti. Per keletus metus iš trijų milijonų liko vienas, tada nusprendžiau, kad pats turiu imtis šio reikalo. Kai surinkau gerą komandą, galėjau spręsti, ką daryti su uždirbtais pinigais. Pradėjau investuoti į akcijas. Per daugiau nei dešimt metų vienas milijonas išaugo į kur kas didesnius skaičius.

Kai lietuviai pradeda uždirbti, pirmiausia perka gerą mašiną, tada atsiranda ir namas. Anksčiau aš dariau tą patį, tačiau šandien neturiu nei mašinos, nei namo, nes viską pardaviau. Dabar noriu kuo mažiau daiktų. Šiuo metu gyvenu viename savo viešbučių, o važinėju autobusu. Kai kas nors atvažiuoja su „Bentley“ (prabangus automobilis - red. pastaba), man patinka parodyti savo autobuso bilietą.

Kam ypač pavojingi saulės spinduliai

Urtė PELECKYTĖ-GAIGALĖ, „Camelia“ vaistininkė. Auksinė taisyklė - nepriklausomai nuo amžiaus ar gyvenimo būdo rekomenduojama vengti tiesioginių saulės spindulių, ypač 11-15 valandomis, kai saulė aktyviausia. Net debesuotomis dienomis ar leidžiant laiką pavėsyje nereikėtų pamiršti nuo ultravioletinių saulės spindulių (UV) saugančių priemonių. Dalis žmonių tai daryti turėtų ypač dėmesingai.

Vaikų oda yra jautresnė ir plonesnė nei suaugusių, neturi tiek daug pigmento, todėl jiems reikalinga papildoma, stipresnė apsauga. Vaikams iki metų visiškai nerekomenduojama būti vidurdienį saulėje.

Daug laiko praleidžiant lauke galima ne tik nudegti saulės spinduliuose, bet ir gresia organizmo perkaitimas ar saulės smūgis. Dirbant lauke, reikėtų pasirūpinti ne tik priemonėmis turinčiomis SPF (apsaugos nuo saulės faktorius), bet ir papildomai odą saugoti lengvais drabužiais, o jeigu tik yra galimybė, vengti darbo lauke vidurdienį, tiesioginiuose saulės spinduliuose.

Atlikus rūgštines procedūras reikėtų vengti saulės spindulių ar bent jau dėmesingai naudoti SPF kremą, jo tepti pakankamai ir reguliariai atnaujinti. Po tokių procedūrų oda yra gerokai jautresnė, todėl atsiranda didesnė pigmentacijos ar nudegimų tikimybė. Jeigu planuojate atostogas paplūdimyje arba žinote, kad nepavyks užtikrinti kruopščios apsaugos, rūgštines procedūras verčiau atidėti.

Atlikus depiliaciją oda yra jautresnė, todėl jos nereikėtų papildomai dirginti saulės spinduliais. Ypač saugoti odą reikėtų tiems, kurie atlieka procedūras lazeriu ar fotoepiliatoriumi.

Turintys jautresnę odą turėtų taip pat vengti tiesioginių saulės spindulių dėl galimos alergijos, kuri pasireiškia odos bėrimu. Svarbu atkreipti dėmesį, kad tai gali turėti ir rimtesnių pasekmių, sukelti odos ligas, pavyzdžiui, dilgėlinę.

Vartojant tam tikrus vaistus saulės spinduliai gali sukelti nepageidaujamų simptomų. Ypač atidūs turėtų būti tie, kurie vartoja tam tikrus antibiotikus, raminamuosius, antidepresantus, vaistus aknei, širdies sutrikimams gydyti, skausmą malšinančius, taip pat vaistus, skirtus onkologinėms ligoms gydyti. Šiltuoju sezonu naudinga gydytojo arba vaistininko paklausti, kaip vartojami preparatai reaguoja į saulės spindulius.

Karštomis dienomis reikia gerti pakankamai vandens, vilkėti lengvus, natūralaus pluošto drabužius, nepamiršti galvos apdangalų. Saulėtomis ir ypač karštomis dienomis rekomenduojama nevartoti alkoholio ir kofeino turinčių gėrimų.

Akys taip pat jautrios UV spinduliams, jie paspartina kataraktą, ragenos uždegimą, geltonosios dėmės degeneraciją, voku odos vėžį ar kitas. Šios ligos vystosi metai iš metų, todėl labai svarbu saugoti akis nuo mažens, nešioti kokybiškus apsauginius akinius, kurie turi filtrus nuo UV spindulių, vengti žiūrėti tiesiai į saulę ir bendrai rūpintis akių būkle.

Apsaugines priemones nuo saulės rekomenduojama naudoti maždaug pusvalandį iki išėjimo į lauką. SPF apsaugą reikėtų atnaujinti kas 2-3 val. arba po kiekvienų maudynių. Odą patariama stebėti reguliariai, o atsiradus naujiems apgamams, keičiantis jų formai, dydžiui ar spalvai, pasikonsultuoti su gydytoju.

Zurnalas
BALTAS KAMBARYS
8-ojo numerio ir naujos rubrikos
„Eugenijaus kalendorius“
pristatymas

Marijampolės Petro Kriaučiūro
viešosios bibliotekos
Didžiojoje salėje
Birželio 20 d. (artradienį)
17.00

2023

Nuo 2019 metų, sukūręs savo fondą, teikiu finansinę paramą studentams verslo kūrėjams, akademikams ir studentams, kurie gali ir nori prisidėti prie Lietuvos ekonomikos augimo.

Anksčiau testamente didžiąją dalį pinigų buvau skyręs švietimui, tačiau žmona patarė tuos pinigus skirti dabar, o ne po mirties. Juk taip įdomiau, gali dalyvauti veikloje ir pats matyti, kur pinigai naudojami.